

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GIŻYCKIEGO ZA 2021 ROK

Podstawa działania:

Ustawa z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195)

Teren działania:

Miasto Giżycko
Miasto – Gmina Ryn
Gmina Giżycko
Gmina Kruklanki
Gmina Miłki
Gmina Wydminy

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska.....	3
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	10
Środowisko pracy.....	16
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	22
Zwalczanie chorób zakaźnych	24
Szczepienia ochronne.....	32
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	34
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	36

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2021 roku

Jak co roku przedstawiamy Państwu raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu giżyckiego. Opisujemy w nim działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej naszego regionu w roku 2021, który był dla nas kolejnym bardzo pracowitym. Odzwierciedla on nie tylko pracę naszych służb w 2021 roku, ale pokazuje też zmiany jakie zachodzą w naszym społeczeństwie i regionie. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zwykle kojarzona z kontrolami i mandatami. Natomiast naszym głównym zadaniem nie jest karanie lecz dbałość o bezpieczne warunki sanitarno – higieniczne i sanitarno – techniczne życia, pracy, nauki i odpoczynku mieszkańców naszego powiatu i osób przyjeżdżających do nas turystycznie dbanie o stan sanitarno-epidemiologiczny.

Rok 2021 był kolejnym rokiem pandemii koronawirusa SARS-COV-2. Wszystkie siły i środki będące w dyspozycji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku skierowano do walki z epidemią. Ze względu na ograniczenia oraz zamykanie i otwieranie branż ograniczone były możliwości dokonywania kontroli obiektów. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w czasie pandemii wykonywali tytaniczną pracę związaną z COVID-19 głównie przy: wywiadach epidemiologicznych, opracowywaniu ognisk zachorowań, ograniczaniu szerzenia się zakażeń.

Z każdym rokiem zwiększa się zakres działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Od czterech lat prowadzimy rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz rejestry zachorowań na choroby weneryczne, a od dwóch lat prowadzony jest rejestr koronawirusa SARS-CoV 2. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2021 roku przeprowadzili 24 012 kontroli w tym: 22 588 dochodzeń epidemiologicznych (przy współpracy z innymi działami merytorycznymi Powiatowej Stacji), dotyczących opracowań chorób zakaźnych i 24 kontroli sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą, kontroli punktów szczepień nie przeprowadzono.

W minionym roku w naszym powiecie pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wg ewidencji było 1987 obiektów w których przeprowadziliśmy 1424 kontrole sanitarne (843 w 2020). W związku z ze stanem pandemii przeprowadzono 22 588 dochodzeń epidemiologicznych dotyczących opracowań chorób zakaźnych. Pobraliśmy do badań laboratoryjnych 306 próbek. Wydaliśmy 643 decyzje w tym: 367 merytorycznych, 51 postanowień oraz 7 tytułów wykonawczych. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożyliśmy 43 mandaty karne na kwotę 9800 zł.

W ogólnej ocenie stan sanitarno-higieniczny naszego powiatu w 2021 roku był dobry. Systematycznie poprawia się sytuacja w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia, szkołach, obiektach turystycznych, placówkach handlowo – usługowych.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2021 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowały się 284 obiekty w tym: 254 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny, ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze, 20 urządzeń wodnych (w 2020 roku liczba wodociągów 20) oraz 8 kąpielisk (w 2020 – 6 kąpielisk).

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród 284 obiektów w 2021 roku, skontrolowano 204 obiekty (71,8%). niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i sanitarno- technicznym, stwierdzono w 6 obiektach użyteczności publicznej. Były to 3 obiekty wczasowo-turystyczne (*hostel twierdza Boyen, 1 obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy, 1 obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy- jakość wody basen*), *Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7, kaplica Miłki, kostnica w użytkowaniu przedsiębiorcy*, co stanowiło 2,9% ogółu skontrolowanych (*w 2020 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym stanowiły 6,7% ogółu skontrolowanych, w 2019 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym stanowiły 5,4% ogółu skontrolowanych*) 2021 roku przeprowadzono 444 kontrole sanitarne, wydano 69 decyzji merytorycznych oraz 4 decyzje płatnicze (kwota - 391 zł), 32 postanowienia, pobrano 131 prób (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpieliska, wody z basenu). Nie nakładano mandatów karnych.

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2021 roku było 12 hoteli, 1 motel, 3 pensjonaty, 6 campingów oraz 66 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie. (skontrolowano ogółem 75). Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek

świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. W czterech obiektach turystycznych (obiekty będące w użytkowaniu przedsiębiorcy: 1 hotel, 2 obiekty agroturystyczne, 1 pole biwakowe) w wyniku prowadzonego postępowania uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego i zakończono postępowanie. W trzech obiektach wczasowo-turystycznych prowadzone jest postępowanie administracyjne: w dwóch stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny (*Hostel Twierdza Boyen w Giżycku oraz 1 w użytkowaniu przedsiębiorcy*), w jednym zły stan higieniczno-sanitarny (*obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy- jakość wody basen*).

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji Inspekcji znajduje się 1 dworzec PKP, 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. Oceniono jako dobre.

Obiekty rekreacji wodnej

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r., poz. 255) i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476), określa sposób zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, nadzoru nad jakością wody, nakłada obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej.

W 2021 roku uchwałami rad miast i gmin na terenie powiatu giżyckiego wyznaczono 8 kąpielisk (*w 2020 roku wyznaczono 6 kąpielisk, w 2019 roku wyznaczono 6 kąpielisk*):

- kąpielisko miejskie w Giżycku (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Resort Niegocin, Wilkasy (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Gwarek, Piękna Góra (Jezioro Tajty)
- kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu - Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku (Jezioro Kisajno),
- kąpielisko Camp Junior, Kruklanki (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko na jeziorze Ołów w Rynie (Jezioro Ołów)
- kąpielisko #KruklankiPlaża (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko Ośrodek Dydaktyczno-Sportowy AWF Warszawa; Piękna Góra (jezioro Kisajno)

Jakość wody w w/w kąpieliskach odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz.255 z późn. zm.). Wydano 34 bieżące oceny

jakości wody (w 2020 r. – 24 bieżące oceny jakości wody, w 2019- 25 bieżących ocen jakości wody) oraz 8 ocen sezonowych po zakończeniu sezonu, woda przydatna do kąpielii w sezonie 2021 (w 2020 - 6 ocen sezonowych jakości wody, w 2019 - 6 ocen sezonowych i 1 ocenę czteroletnią jakości wody- kąpielisko miejskie w Giżycku -*Jeziro Niegocin;*). Wydano również 4 oceny 4 letnie: kąpielisko Gwarek, Kąpielisko Camp Junior Chris, Kąpielisko Resort Niegocin, kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu-Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku – (COSD-OPO), jakość doskonała.

Ponadto w sezonie 2021 r. organizatorzy miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii zbadali na zlecenie wodę powierzchniową z 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii. Jakość wody odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia, wydano 10 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpielii. Zgodnie z obowiązującymi przepisami organizator bada wodę nie wcześniej niż 10 dni przed sezonem oraz przynajmniej raz w trakcie jego trwania (w sezonie 2020 zbadano wodę na zlecenie organizatorów z 4 miejsc wykorzystywanych do kąpielii i wydano 8 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpielii, w sezonie 2019 - 12 *miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii*, wydano 24 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpielii).

Zarówno kąpieliska, jak i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku takich miejsc osoby korzystające z kąpielii mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego.

W 2021 roku w badanych kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpielii i nie stwierdzono zakwitów sinic (*podczas zakwitów sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpielii stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek*).

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpielii. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno-Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę (w sezonie kąpielowym) , znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.) nakłada na zarządzających basenami badanie jakości wody, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogramem. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów określonych w w/w rozporządzeniu zarządzający podejmuje działania naprawcze oraz przeprowadza powtórne badanie jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań, o czym informuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W powiecie giżyckim w roku 2021 roku pod nadzorem inspekcji sanitarnej znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczył zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i oceny jakości wody.

W minionym roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w basenach:

- Pływalnia kryta Giżycko (basen duży, basen mały, woda z systemu cyrkulacji) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36C (15.01.2021 r wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- Pływalnia kryta Giżycko (basen duży, basen mały, woda z systemu cyrkulacji) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36C (16.04.2021 r wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (basen duży) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36C (27.08.2021 r, wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- Hotel Zamek Ryn (Spa Księżnej Anny - jacuzzi 1) – stwierdzono obecność bakterii Legionella (09.12.2021 r. wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy- (jacuzzi 1, jacuzzi 2, woda z systemu cyrkulacji) stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36C (14.12.2021r. wydano decyzję administracyjną, decyzję przedłużającą - termin 20.01.2022 r., postępowanie w toku.

W 2021 r. prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody ciepłej :

- Pływalnia kryta Giżycko - stwierdzono obecność bakterii Legionella -niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej z prysznic nr 1, prysznic nr 2 - stwierdzono bakterie z rodzaju Legionella, skażenie wysokie , wyłączono prysznice z użytkowania (15.12.2021 r. wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.

W 2021 r. uzyskano poprawę i zakończono postępowanie administracyjne dotyczące stanu sanitarno-technicznego obiektu (szafki) - postępowanie z 2020 r.

- Pływalnia kryta Giżycko

W roku sprawozdawczym ocenione jako ze stwierdzonym złym stanem higieniczno-sanitarnym :

- Hotel Zamek Ryn (Spa Księżnej Anny - jacuzzi 1, jacuzzi 2, woda z systemu cyrkulacji jacuzzi) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36C (14.12.2021r. wydano decyzję administracyjną, decyzję przedłużającą - termin 20.01.2022 r., postępowanie w toku).

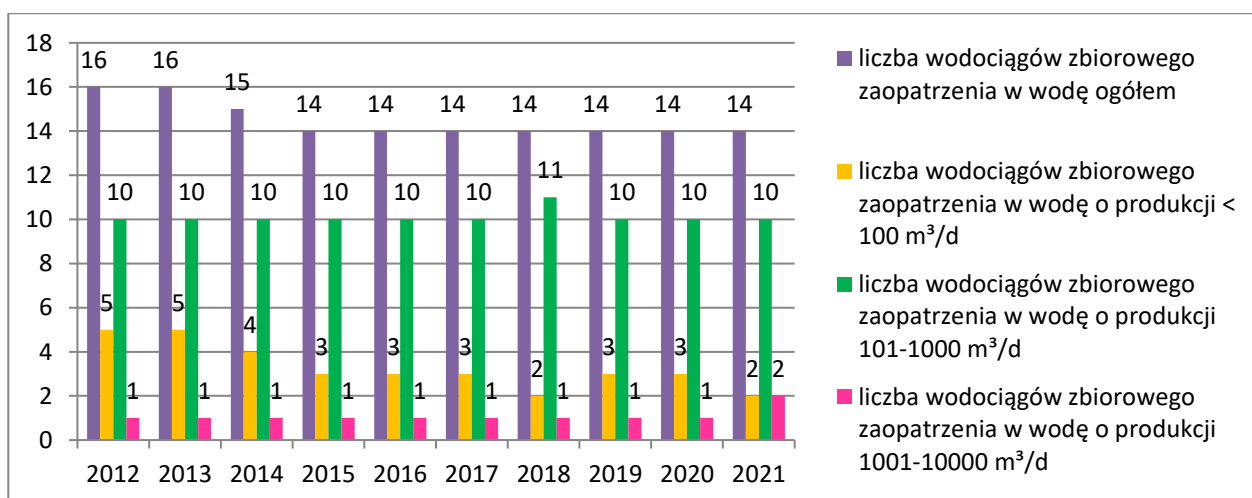
W 2022 roku uzyskano poprawę jakości wody i 17.02.2022 r. zakończono postępowanie administracyjne.

Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność.

W 2021 roku wodę do spożycia 53433 mieszkańcom naszego powiatu dostarczało 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U z 2017 r. poz. 328 z późn zm.). Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2021 roku przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
 - a) o wydajności <math><100\text{ m}^3/\text{d}</math> – 2
 - b) o wydajności 101-1000 $\text{m}^3/\text{d}</math> – 10$
 - c) o wydajności 1001-10000 $\text{m}^3/\text{d}</math> – 2$
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia – 6

W 2021 roku liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do 2020 roku nie zmieniła się. Około 98,85 % mieszkańców powiatu giżyckiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych.

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów publicznych	Liczba ludności zaopatrywanej z wodociągów publicznych	Stopień zwodociągowania terenu w %
miasto Giżycko	26982	1	26982	100,00
miasto i gmina Ryn	5531	1	5421	98,01
gmina Giżycko	8579	4	8576	99,97
gmina Kruklanki	3153	2	3108	98,57
gmina Miłki	3711	2	3423	92,24
gmina Wydminy	6096	4	5923	97,16
Razem	54052	14	53433	98,85

Zgodnie z przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w przypadku przekroczeń parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia bądź brak przydatności wody do spożycia i nakazuje podjęcie przez podmiot działań naprawczych. Jeżeli przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia i wydaje decyzję administracyjną określając dopuszczalne wartości parametryczne oraz termin na doprowadzenie jakości wody do właściwego składu. (zgodnie z powyższym rozporządzeniem i interpretacją Głównego Inspektora Sanitarnego, jeżeli wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia, a podjęte działania naprawcze są wystarczające przedsiębiorca ma 30 dni na doprowadzenia wody do właściwej jakości. W uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu zgody właściwego państwowego inspektora sanitarnego czas może zostać wydłużony do 60 dni., dopiero w przypadku braku, w w/w terminie, doprowadzenia wody do należytej jakości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia określając termin trwania przekroczenia oraz dopuszczalną wartość parametryczną jaką w tym czasie może osiągnąć dany parametr).

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w 2 wodociągach publicznych (skład bakteriologiczny) i 1 wodociągu lokalnym (skład fizyko-chemiczny).

W 2021 r. wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące jakości wody (bakteriologia) :

- wodociąg publiczny Konopki Wielkie - dnia 28.10.2021 r. wydano decyzję administracyjną, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności - stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami z grupy coli (>10 jtk/100 ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, zastępcze źródło wody - beczkowóz, woda butelkowana). Po podjętych działaniach naprawczych stwierdzono bakterie z grupy coli < 10 - wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność do picia.
- wodociąg publiczny Konopki Wielkie - dnia 30.10.2021 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody bakteriami z grupy coli (<10 jtk/100 ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób,). Uzyskano poprawę jakości wody dnia 10.12.2021 r. - zakończono postępowanie.
- wodociąg lokalny AZS Wilkasy - dnia 13.09.2021 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody – nieprawidłowe zmiany ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C >300). Podjęto działania naprawcze (płukanie, ponowne pobranie prób,). Uzyskano poprawę jakości wody dnia 30.09.2021 r. - zakończono postępowanie.

W 2021 r. wydano 1 decyzję administracyjną dotyczące jakości wody (skład fizyko-chemiczny):

- wodociąg lokalny w użytkowaniu przedsiębiorcy - dnia 08.10.2021 r. wydano decyzję administracyjną, stwierdzono ponadnormatywną zawartość manganu, woda warunkowo przydatna do spożycia, termin 15,04.2022 r.

W 2021 roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę jakości wody:

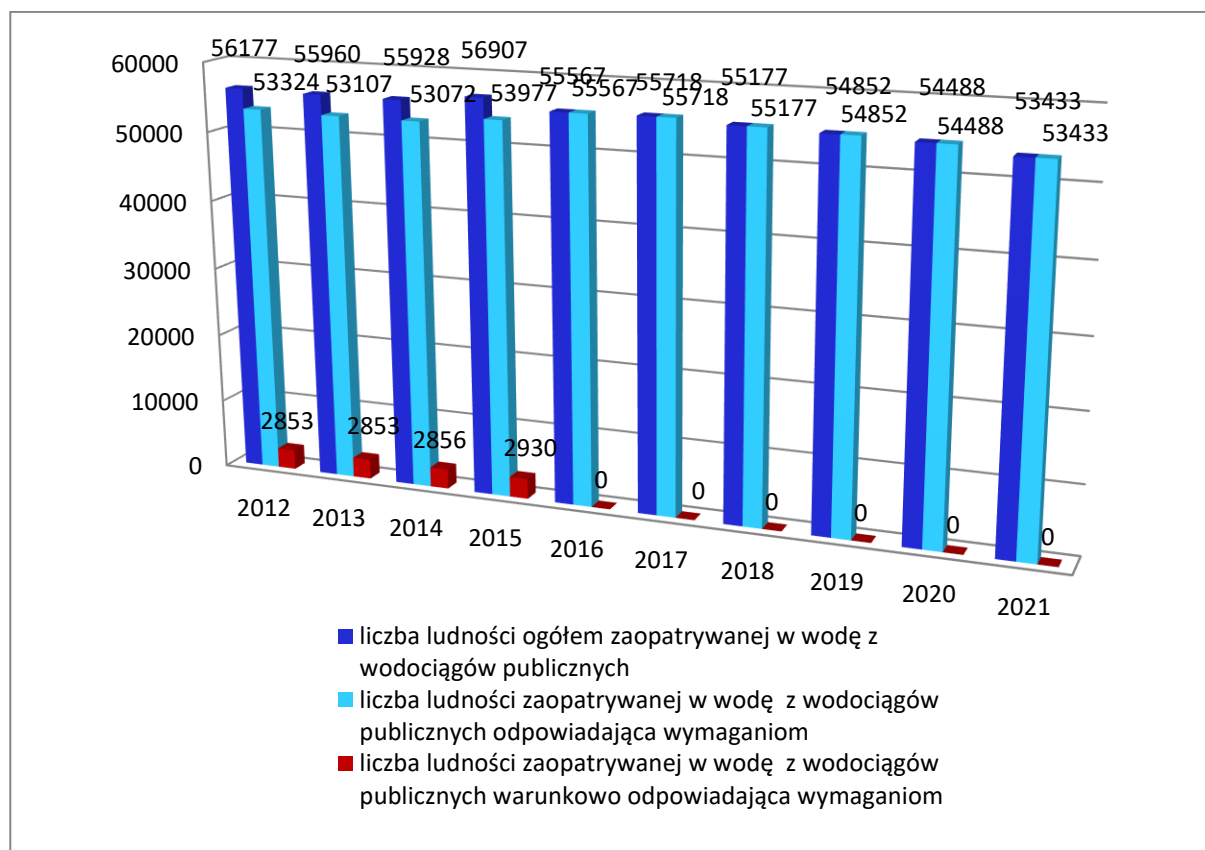
- wodociąg publiczny Konopki Wielkie
- wodociąg lokalny AZS Wilkasy

W minionym roku, zakończono postępowanie administracyjne dotyczące Stacji Uzdatniania Wody:

- wodociąg publiczny Biała Giżycka.

O warunkowej przydatności wody do spożycia decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody – w 2021 roku wydano 1 decyzję i ocenę o warunkowej przydatności wody do spożycia (wodociąg lokalny).

Podsumowując, w 2021 roku 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie naszego powiatu produkuje wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu. Ministra Zdrowia. z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) t. j. 100% osób korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (t.j. l. ludności - 53433).

Higiena Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim w 2021 roku obejmowała nadzorem 845 obiektów żywnościowo-żywnieniowych oraz 11 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

Kontrolowała w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

W skontrolowanych **453** nadzorowanych obiektach (co stanowi 53,61% zaewidencjonowanych) przeprowadzono **716** kontroli sanitarnych (w 2020 roku – 377), w tym **95** interwencyjnych (w 2020 roku – **48**).

W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano **136** decyzji administracyjnych. Ponadto wydano **47** decyzji zatwierdzających działalność zakładów i **52** decyzji o wykreśleniu z rejestru PIS (ogółem wydano **235** decyzji, w 2020 - **121**). Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono **43** mandatów karnych na łączną kwotę **9800 zł** (w 2020 – **11/2020 zł**) Kierując się analizą ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywieniowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2021 roku dużo uwagi poświęcono m.in.:

- nadzorowi nad warunkami sanitarno-higienicznymi bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzorowi nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych/ tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez;

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był na podstawie jednolitych kryteriów, tzw. arkusza ocen. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W powiecie giżyckim wszystkie zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Nie mniej jednak, w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2021 roku odnotowywano nieprawidłowości: m.in.

- w zakładach produkcji żywności:
 - niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń zakładu,
 - zniszczony sprzęt i narzędzia wykorzystywane w procesie produkcji,
- obrotu żywnością:
 - zły stan sanitarny regałów, podłóg, sufitów;
 - braku systematycznych zapisów dokumentujących realizację GHP
 -
- żywienia zbiorowego otwartego:
 - surowce , produkty kulinarne poddawane mrożeniu bez właściwego znakowania;
 - niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;

- brak segregacji asortymentowej przechowywanej żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak zapisów lub niesystematycznie prowadzone zapisy dokumentujące czynności z obszarów GHP/GMP;
- brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu zatrudnionego przy produkcji żywności

- w tym małej gastronomii:

- niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
- brak segregacji asortymentowej przechowywanej żywności w urządzeniach chłodniczych,
- brak zapisów lub niesystematycznie prowadzone zapisy dokumentujące czynności z obszarów GHP/GMP

Właściciele modernizują zakłady w miarę swoich możliwości finansowych i usuwają bieżące niezgodności, a w ramach opracowanych i wdrożonych systemów GHP/GMP zapewniają, by produkowana i wprowadzana do obrotu żywność była bezpieczna dla konsumenta.

Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację. Corocznie zwiększa się liczba sklepów wyposażonych w klimatyzację.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest *plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu* tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu, w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu czy zatruc pokarmowych, również pobierane są próbki.

W 2021 roku zbadano ogółem 175 próbek, w tym:

- 164 próbek żywności (krajowe, z importu, UE)
- 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (z importu)
- 9 wymazów sanitarnych

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 23 (w tym 20 próbek lodów)
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 12
- drób, podroby i produkty drobiarskie - 6
- mięsno, podroby i produkty mięsne – 7
- wyroby garmażeryjne i kulinarne- 26
- ryby i owoce morza – 10

- warzywa (w tym strączkowe) –23
- owoce – 13
- ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne - 21
- środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego - 3

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 21 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Spośród 175 próbek pobranych w 2021 roku zakwestionowano – 1 próbkę żywności oraz **9** wymazów sanitarnych (podejrzanie zatrucia pokarmowego).

- **1 próbka** - mięso na kotlety z fileta z piersi indyka - wykryto obecność bakterii chorobotwórczych - pałeczki *Salmonella* spp. w 25 g produktu.

- **9 wymazów sanitarnych** - przekroczenie ogólnej liczby drobnoustrojów na powierzchni badanej oraz obecność *Staphylococcus aureus* w jednym wymazie.

Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF). W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego: w Olsztynie, Elku otrzymał **52 powiadomień**, celem podjęcia stosownych działań. Wśród otrzymanych powiadomień - **36** stanowiło powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, **16** – informacyjnych .

W **34** przypadkach powiadomienia alarmowe dotyczyły żywności, a w **2** - materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły m.in.:

- stwierdzenia obecności *Salmonella Enteritidis* w 25 g w próbkach mięsa drobiowego;
- zanieczyszczenia tlenkiem etylenu: suplementów diety, lodów, imbiru, mączki chleba świętojańskiego (E410); napoju owsiano-kakaowego bez dodatku cukrów BIO
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu - linuronu (0,035 + 0,018 mg/kg) w produkcie pn. Pietruszka korzeń

- nieprawidłowego oznakowania informacją o substancjach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji produktu pn. „Long Chips”;
- stwierdzenia obecności bakterii chorobotwórczych- pałeczki Salmonella spp. w produkcie „Mięso na kotlety z fileta z piersi indyka” ;
- stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie $5138 \pm 1028 \mu\text{g}/\text{kg}$ w produkcie pn. Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany;
- stwierdzenia obecności glutenu w produkcie bezglutenowym pn. Krem brokułowo – szpinakowy z mozzarellą i pestkami dyni”;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu - linuronu ($0,035 + 0,018 \text{ mg}/\text{kg}$) w produkcie pn. Pietruszka korzeń;
- stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA) z wyrobu wykonanego z tworzywa sztucznego, przeznaczonego do kontaktu żywnością pn. Chochla Florina”.

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku na podstawie otrzymywanych list dystrybucyjnych przeprowadził w **54** obiektach żywnościowo - żywieniowych oraz obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością **68** kontroli i uzyskał **94** informacji telefonicznych.

W toku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów/wyrobów ujętych w powiadomieniach alarmowych.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2021 roku przeprowadzono ocenę jakościową **14** jadłospisów w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (**5** - stołówkach szkolnych, **5** stołówkach przedszkolnych, stołówka internatu, szpitalu – żywienie w systemie cateringowym , stołówka w żłobku, stołówka DPS).

Zastrzeżenia odnotowano w dwóch zakładach (stołówka przedszkolna, szpital).

Szpital- w przedłożonym jadłospisie dekadowym, brak wykazu składników poszczególnych produktów, potraw, wyszczególnionych alergenów, PPIS wszczął postępowanie administracyjne.

Zalecono:

- serwowanie mleka i przetworów mlecznych , w tym napoi fermentowanych (np. jogurt, kefir, mleko acidofilne);
- serwowanie ryb lub przetworów rybnych minimum trzy razy w dekadzie;
- używanie produktów z różnych grup: jeżeli zupa zawiera makaron, to drugie danie powinno zawierać ziemniaki; jeżeli serwowany jest bigos, to nie powinno serwować się surówki z kapusty;
- uwzględnić rodzaj stosowanej obróbki termicznej;
- urozmaicić asortyment serwowanych produktów - wędlina wieprzowa powtarza się dziewięć razy.

Stołówka przedszkolna- stwierdzono używanie syropu glukozowo- fruktozowego. PPIS wszczął postępowanie administracyjne

Z 11 ocenianych jadłospisów w zakresie rozporządzenia MZ z 26 lipca 2016 w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154) w 1 stwierdzono nieprawidłowości. W pozostałych zakładach jadłospisy ułożone zgodnie z wytycznymi zawartymi w w/w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.

Stwierdzono, iż

- na całodzienne żywienie składają się środki spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych;
- posiłki (śniadanie, drugie śniadanie, obiad) zawierają produkty z różnych grup środków spożywczych;
- nie są używane koncentraty spożywcze;
- od poniedziałku do piątku były podawane nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej;
- do smażenia jest używany olej roślinny rafinowany rzepakowy;
- napoje przygotowywane na miejscu zawierają nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia;
- każdego dnia były podawane: co najmniej dwie porcje mleka lub produktów mlecznych, co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzywa lub owoce ,w każdym posiłku, co najmniej jedna porcja produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie
- raz w tygodniu była podawana porcja ryby.

W dalszym ciągu kontynuowano działania mające na celu wdrożenie zaleceń rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.(Dz.U z 2016 r. poz. 1154). W toku przeprowadzanych kontroli, udzielano porad, instruktażu oraz wyjaśnień dotyczących problemowych zagadnień, przekazywano informacje dotyczące adresów stron internetowych promujących zdrowe odżywianie dostosowane do aktualnych przepisów prawnych. W związku z wdrożeniem wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu jakość żywienia systematycznie się poprawia.

Wspólne podejmowano działania z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział w Giżycku oraz Państwową Inspekcją Ochrony Środowiska w zakresie nadzoru nad podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze produkcji pierwotnej, przeprowadzono ogółem 6 kontroli.

Z przedstawicielami Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono wspólnie 2 kontrole sanitarne w hurtowniach spożywczych na terenie Giżycka w związku z zamówieniami artykułów spożywczych na potrzeby jednostek wojskowych.

Środowisko pracy

Higiena Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w zakładach pracy, polegający innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, kontroli wyników badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących, prowadzi postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej. W zakresie działania jest również nadzór nad chemikaliami.

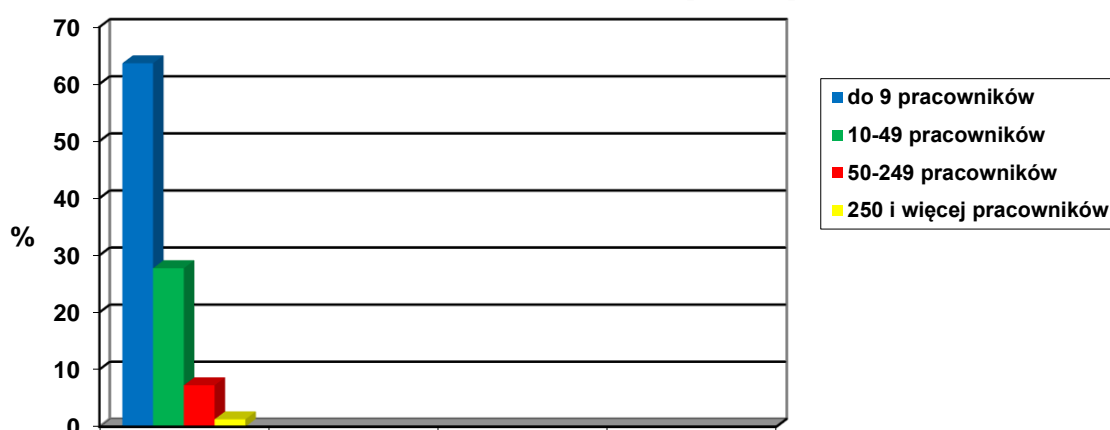

Tak jak w poprzednich latach, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2021 roku związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie czynników rakotwórczych oraz szkodliwych czynników biologicznych, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH - w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) wprowadzające w UE nowy system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji chemicznych i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach i ustawy o produktach biobójczych.

Dodatkowo w 2021 r. przejęto nadzór nad produktami kosmetycznymi.

Pion higieny pracy sprawował nadzór nad 234 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnionych jest 4509 osób. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od wielu lat utrzymuje się na tym samym poziomie:

Procentowa struktura zatrudnienia w zakładach pracy w powiecie giżyckim

Zdecydowana większość zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (149 zakłady) to firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników, 65 firm zatrudnia od 10 do 49 osób, 20 zakładów zatrudnia powyżej 50 pracowników, w tym 3 największe powyżej 250 osób. Są to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, „ES-SYSTEM” Wilkasy i Giżycka Ochrona Zdrowia Sp. z o.o. (szpital).

Główne branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: przemysł spożywczy (zakłady produkujące: artykuły mleczarskie, piekarniczo-cukiernicze, mięsno-wędliniarskie), drzewno-meblarski (tartaki, zakłady stolarskie), rolny (gospodarstwa rolne, mieszalnie pasz, fermy), gospodarki leśnej, zbierania, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów, produkcja sprzętu oświetleniowego, produkcja maszyn do obróbki metalu i przyrządów pomiarowych, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sita, siatka ogrodzeniowa, konstrukcje i części metalowe) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, inne drobne wyroby – asortyment w zależności od zamówienia). Wśród zakładów usługowych dominują warsztaty z branży samochodowej, drewno-stolarskiej oraz ogólnobudowlanej.

Na podstawie *Ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 322)* w 2020 roku przekazane zostały obiekty będące pod nadzorem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie oraz obiekty będące pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA na terenie powiatu giżyckiego. W związku z powyższym w 2021 r. został skontrolowany Posterunek Policji w Wydminach podlegający pod Komendę Powiatową Policji w Giżycku.

W 2021 roku przeprowadzono 72 kontrole (70 kontroli sanitarnych w 56 zakładach, 2 postępowania w sprawie chorób zawodowych). Naruszenie wymogów higieniczno - zdrowotnych stwierdzono w 45% skontrolowanych zakładów.

Łącznie wydano 50 decyzji administracyjnych (w tym 9 dotyczących chorób zawodowych).

Decyzje merytoryczne zawierały 67 nakazów, dotyczących w szczególności:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,

- doprowadzenia do właściwego stanu pomieszczeń pracy, a także zaplecza higieniczno-sanitarnego, jego wyposażenia oraz zapewnienia bieżącej ciepłej wody,
- założenia, uzupełnienia bądź aktualizacji wymaganej dokumentacji (orzeczenia lekarskie, zaświadczenia ze szkoleń bhp pracowników oraz pracodawców, karty oceny ryzyka zawodowego, różnego typu rejestry i dokumenty – w szczególności rejestr prac i rejestr pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym /pył drewna/),
- zapewnienia możliwości prania odzieży roboczej pracowników.

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W 2021 roku na terenie powiatu giżyckiego znajdowało się 6 zakładów, w których występowało przekroczenie najwyższych dopuszczalnych natężeń/stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu).

Utrzymujące się powyżej normy poziomy hałas (dotyczy 5 przedsiębiorstw, w roku 2020 było ich 7- dwa zakłady wyeliminowały przekroczenia wartości NDN hałasu) w większości zakładów związane są ze specyfiką prowadzonej działalności, jednak oscylują w możliwie najniższych do osiągnięcia poziomach. W przypadku jednego zakładu wydano ponownie decyzję o przedłużeniu terminu wyeliminowania bądź obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczenia wartości normatywnych hałasu, na jednym stanowisku, z terminem do końca sierpnia 2022 roku. Zakład ten potwierdził wynikami badań z 2021 r. obniżenie wartości NDN hałasu na dwóch innych stanowiskach. W narażeniu powyżej najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu pracuje 70 osób, co stanowi ok. 1,5 %. To odsetek pracowników w odniesieniu do zatrudnionych we wszystkich zakładach objętych ewidencją. W narażeniu na pyły powyżej NDS łącznie pracują 3 osoby.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Giżycku aktualnie znajduje się 28 zakładów, w których pracownicy są narażeni bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Wzrost liczby zakładów w ewidencji został spowodowany poszerzeniem wykazu o nowe procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują następujące procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach i pakach węglowych (zakład kominarski),
- prace związane z narażeniem na pył drewna,
- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną- frakcja respirabilna powstająca w trakcie pracy.

Inne czynności, przy których występuje narażenie / kontakt z czynnikami rakotwórczymi są to:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne
- stosowanie formaldehydu (wykonywanie rozcieńczeń, utrwalanie materiałów tkankowych do badań histopatologicznych)
- leczenie i badania diagnostyczne z wykorzystaniem promieniowania jonizującego typu X (rentgenowskie)
- praca osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym (benzen) na stacji benzynowej

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin to przedsiębiorcy stosujący w działalności zawodowej substancje i mieszaniny – branża związana z produkcją łodzi, spożywcza, stolarsko-meblarska, produkcja przyrządów pomiarowych, sprzętu oświetleniowego, maszyn do obróbki metalu, działalność usługowa związana z turystyką, sportem.

W roku 2021 przeprowadzono łącznie 36 kontroli w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 51% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących mieszanin chemicznych podczas 1 kontroli. Wydano decyzję administracyjną z nakazem w tym zakresie (uzupełnienie wymaganej dokumentacji).

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PSSE w Giżycku w 2021 roku 31 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono 1 kontrolę, uchybień

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, są one przedmiotem obrotu na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków.

Na terenie naszego powiatu w 2021 roku prekursory narkotyków kategorii 3 (aceton) wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 12 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3 (o jeden więcej niż w roku poprzednim). Przeprowadzono 1 kontrolę w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli. Nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie.

KATEGORIA 2
PODKATEGORIA 2A

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Bezwodnik octowy		2915 24 00	108-24-7

Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.

PODKATEGORIA 2B

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenylooctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7

KATEGORIA 3

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy	Chlorowodór	2806 10 00	7647-01-0
Kwas siarkowy(VI)		2807 00 10	7664-93-9
Toluen		2902 30 00	108-88-3
Eter etylu	Eter dietylowy	2909 11 00	60-29-7
Aceton		2914 11 00	67-64-1
Keton metylowo-etylowy	Butanon	2914 12 00	78-93-3

Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego(VI), w każdym przypadku gdy istnienie takich soli jest możliwe.

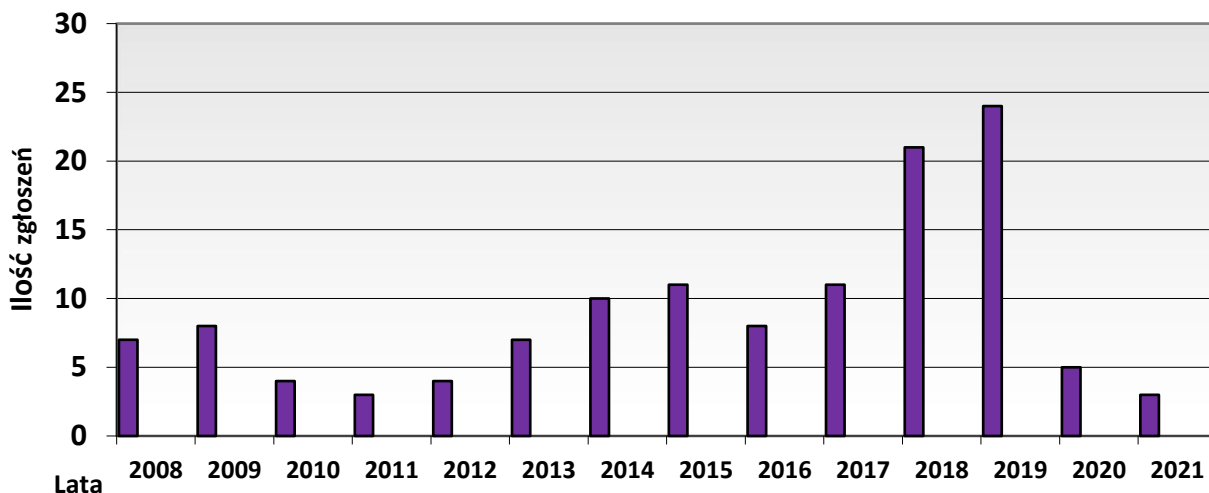
Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W powiecie giżyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występuje w 90 zakładach, co stanowi ok. 38% wszystkich zakładów będących w ewidencji. W 2021 roku skontrolowano 11 zakładów, w których ogółem narażonych było na szkodliwe czynniki biologiczne 126 osób. Przeprowadzono 11 kontroli w tym zakresie. Stwierdzono nieprawidłowości podczas 2 kontroli. Wydano 1 decyzję administracyjną w tym zakresie.

Choroby zawodowe

W 2021 roku wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej. Porównując z latami poprzednimi, jest to znaczny spadek liczby zgłoszeń. W latach 2018-2019 było ponad 4 razy więcej zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej niż w 2021 roku.

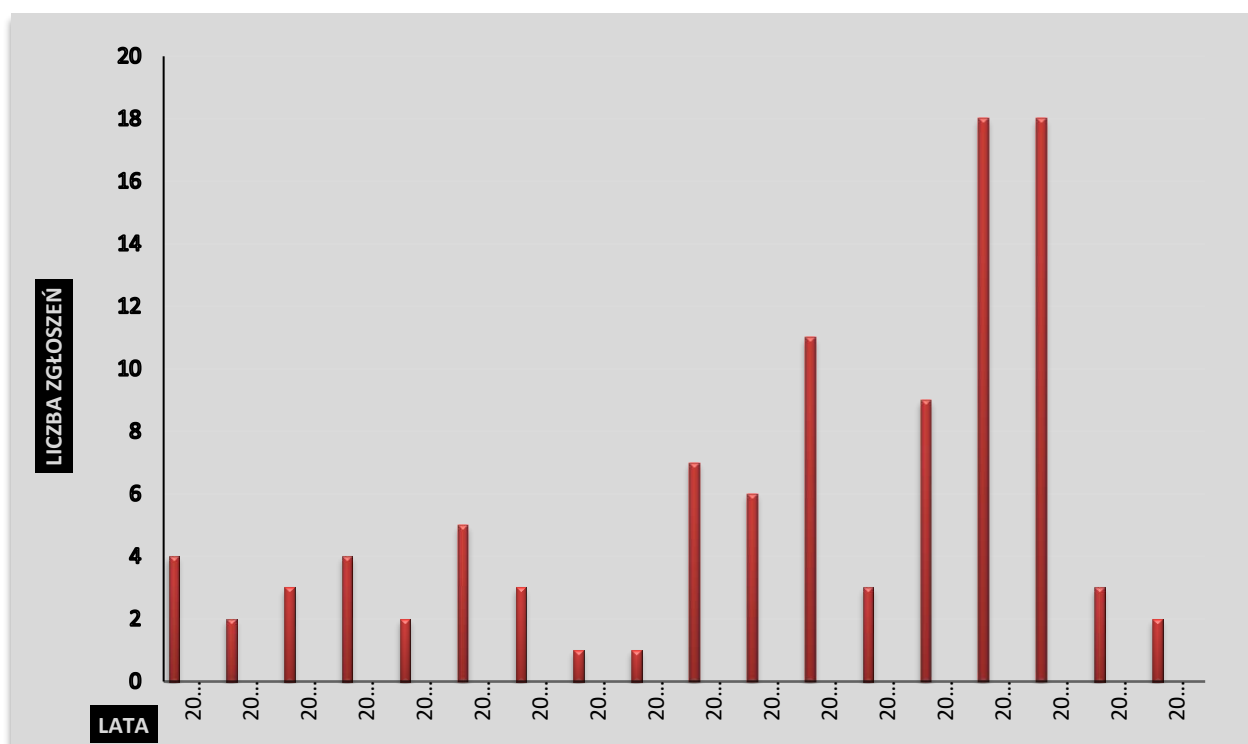
Liczba zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej w latach 2008-2021

W 2021 roku wydano 5 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (wszystkie dotyczyły boreliozy) i 4 decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia (trzy dotyczące boreliozy, jedna – bąblowica wielojamowa wątroby).

Ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze zmniejszyła się w porównaniu z latami wcześniejszymi (jedna dotyczyła rolnika, druga - kierownika, inżyniera budowy), obrazuje to poniższy wykres.

Nadmienić jednak trzeba, iż ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze utrzymuje się w dalszym ciągu na dość wysokim poziomie (66% w 2021 r., w roku 2020 - 60%) w odniesieniu do ogólnej liczby zgłoszeń w danym roku.

Higiena dzieci i młodzieży

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2021 sprawował nadzór nad 57 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 213 turnusów wypoczynkowych (w roku 2020 było – 190). Większość z nich (206) zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe turnusy (7) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2021 w zakładach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 113 kontroli sanitarnych. W tym okresie wydano 11 decyzji administracyjnych, wystawiono 6 decyzji płatniczych na kwotę 308 zł, upomnień, mandatów nie nakładano, postanowień i tytułów wykonawczych nie wystawiano. Wydano 206 pozytywnych opinii sanitarnych dotyczących przejścia w tryb nauczania zdalnego w podległych placówkach. Dyrektorzy szkół i przedszkoli zwracali się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku o wydanie takich opinii w związku z sytuacją epidemiologiczną w placówkach gdzie stwierdzono zachorowania na COVID 19 i koniecznością odbycia kwarantanny u osób z bezpośredniego kontaktu.

Na początku roku w miesiącu styczeń/luty 2021 były przeprowadzone wymazy dla chętnych nauczycieli i pracowników personelu pomocniczego szkół i innych placówek oświatowych. Zgłoszonych zostało 310 osób. Wykonano 260 testów na obecność wirusa SARS-CoV-2. Przeprowadzone badania wykazały, iż żadna z osób nie miała wyniku pozytywnego.

W związku z wprowadzonymi przez Ministra Edukacji i Nauki ograniczeniami funkcjonowania szkół, wystąpiły trudności w przeprowadzaniu kontroli sanitarnych. Zamknięcie placówek trwało od 9 listopada 2020 r do 17 stycznia 2021 r. W okresie od 1 lutego do 28 lutego 2021 r. i od 1 marca do 11 kwietnia 2021 r. rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki (w woj. Warmińsko-Mazurskim w klasach I – III) ze względu na dużą ilość zachorowań wydłużono ograniczenie funkcjonowania placówek oświatowych.

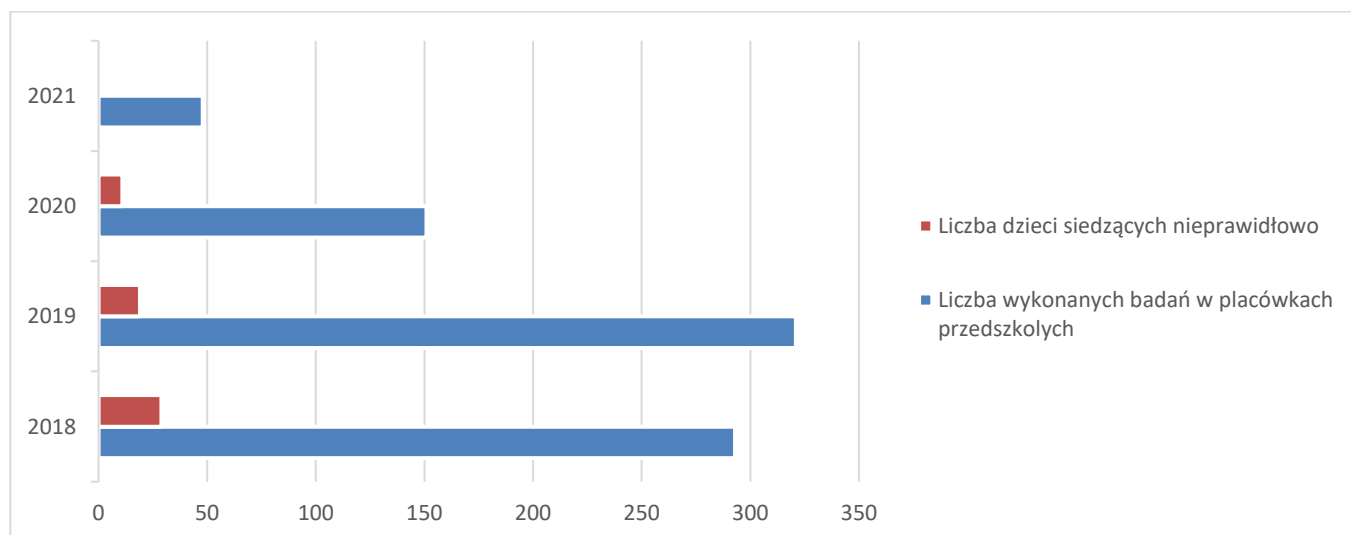
W związku z powyższą sytuacją brak było możliwości przeprowadzania planowanych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz badań środowiskowych (badania umeblowania i oceny rozkładów lekcyjnych zgodnie z harmonogramem kontroli w roku 2021).

Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego należy ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji lub posiadają szambo.

W 2021 roku dokonano sprawdzenia 48 stanowisk pracy dzieci w wieku przedszkolnym i dostosowania mebli do zasad ergonomii w jednym niepublicznym przedszkolu na terenie miasta Giżycka. Prawidłowe stanowisko pracy (tj. stół i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione zapobiega powstawaniu wad postawy lub pogłębianiu już istniejących, a także zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się. W zbadanych dwóch oddziałach wszystkie dzieci siedziały we właściwie dobranych stolikach/krzeselkach.

Poniższy wykres przedstawia badania dostosowania umeblowania do zasad ergonomii w przedszkolach.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach jest zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej. W związku z trwającą pandemią COVID 19, w trakcie przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie wytycznych przeciwepidemicznych wydawanych przez Ministra Zdrowia, Ministra

Edukacji Narodowej i Głównego Inspektora Sanitarnego. Wytyczne te dotyczyły organizacji zajęć w placówkach, higieny czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń i powierzchni, a także postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia lub zachorowania wśród personelu i dzieci. W trakcie kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur epidemicznych.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w dniach wolnych od nauki organizowano wypoczynki dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 7 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 206 turnusów wypoczynkowych. Ogółem z wypoczynku zimowego i letniego, zorganizowanego w naszym powiecie w roku 2021 skorzystało 3795 dzieci i młodzieży. (w 2020 r. było – 3014).

Wypoczynek zimowy jak i letni organizowany był w warunkach obostrzeń epidemicznych, w związku z trwającą pandemią COVID – 19.

W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przeciwepidemicznego zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej, które miały na celu wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń zmniejszających ryzyko zakażenia. Obligowały także organizatorów wypoczynku do wprowadzenia procedur postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia lub zachorowania wśród kadry i uczestników wypoczynku.

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2021 roku w naszym powiecie 5192 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (w 2020 roku – 2965), z tego hospitalizowanych były 292 osoby. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2021 roku przeprowadzili 22465 kontroli w tym: 22445 dochodzeń epidemiologicznych, dotyczących opracowań chorób zakaźnych i 20 kontroli sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą, kontroli punktów szczepień nie przeprowadzono.

Rok 2021 to rok trwającej pandemii koronawirusa. Została ogłoszona 11.03.2020 r. po tym, jak pod koniec 2019 roku z Chin na cały świat rozprzestrzenił się wirus SARS-CoV-2, powodujący groźną, zakaźną chorobę COVID-19. Do Polski wirus ten dotarł na początku 2020 r., pierwsze zakażenie potwierdzono 4.03.2020 r. u pacjenta w Zielonej Górze. W powiecie giżyckim pierwszy przypadek zachorowania na COVID-19 odnotowano 20.03.2020 r.

Potwierdzone przypadki zakażeń SARS-CoV-2 odnotowane w 2021 roku:

- Polska – **2828380**
- Województwo Warmińsko-Mazurskie - **113427**
- Powiat Giżycki – **4879**

Na terenie powiatu giżyckiego w 2021 roku zarejestrowano 23 ogniska zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Zatrucia pokarmowe

W powiecie giżyckim dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2021 roku wskaźnik zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), wynosił o 23,02. Zgłoszono 13 przypadków zakażeń pałeczką *Salmonella* (w 2020 – 16 zachorowań).

W 2021 r. odnotowano dwa ogniska zatrucia pokarmowego - w pierwszym ognisku czynnikiem etiologicznym była *Salmonella enteritidis* w drugim Norawirus.

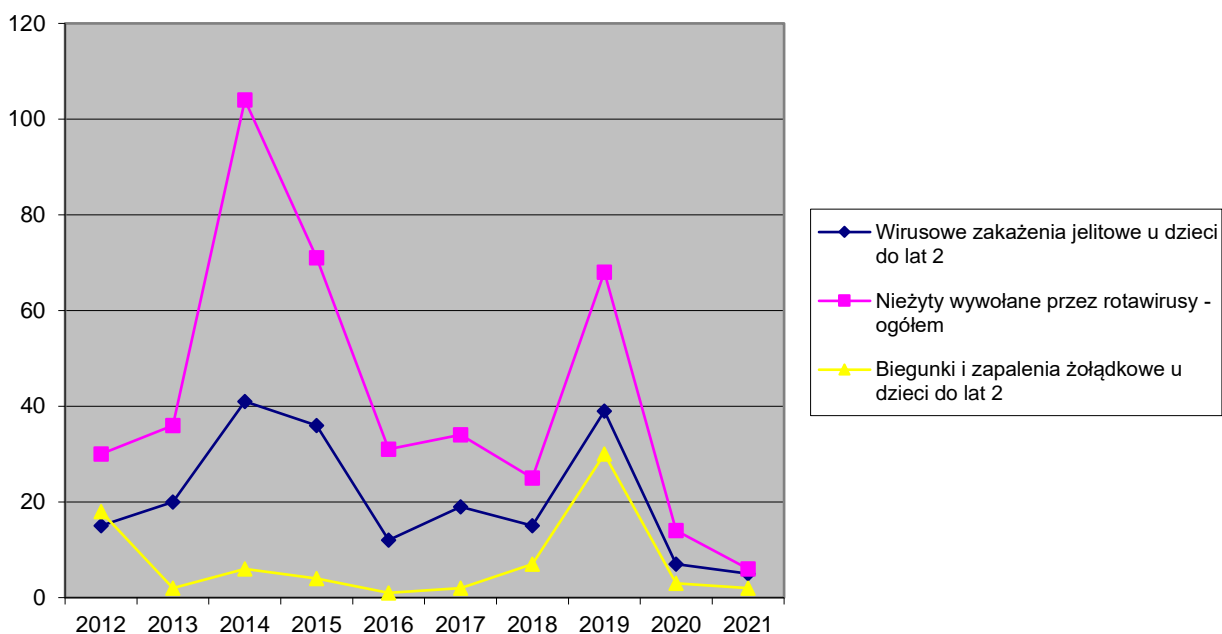
Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę w latach 2012-2021 w kraju, województwie i powiecie:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Polska	21,9	19,6	21,8	22,4	26,1	26,04	25,95	25,92	13,73	21,56
Województwo	24,5	35,1	25,4	23,8	18,4	23,2	19,46	19,59	15,8	20,13
Powiat giżycki	22,6	6,9	14,0	10,4	13,9	22,8	10,7	47,97	28,34	23,02

Biegunki u dzieci do lat dwóch

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie w sposób następujący:

Zachorowania w powiecie giżyckim w latach 2011- 2021

Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie były nieżyty wywołane przez rotawirusy, a także wirusowe zakażenia jelitowe. W 2021 roku zarejestrowano 6 zachorowań na nieżyty wywołane przez rotawirusy, 5 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe oraz 2 przypadki biegunek i zapalenia żołądkowego.

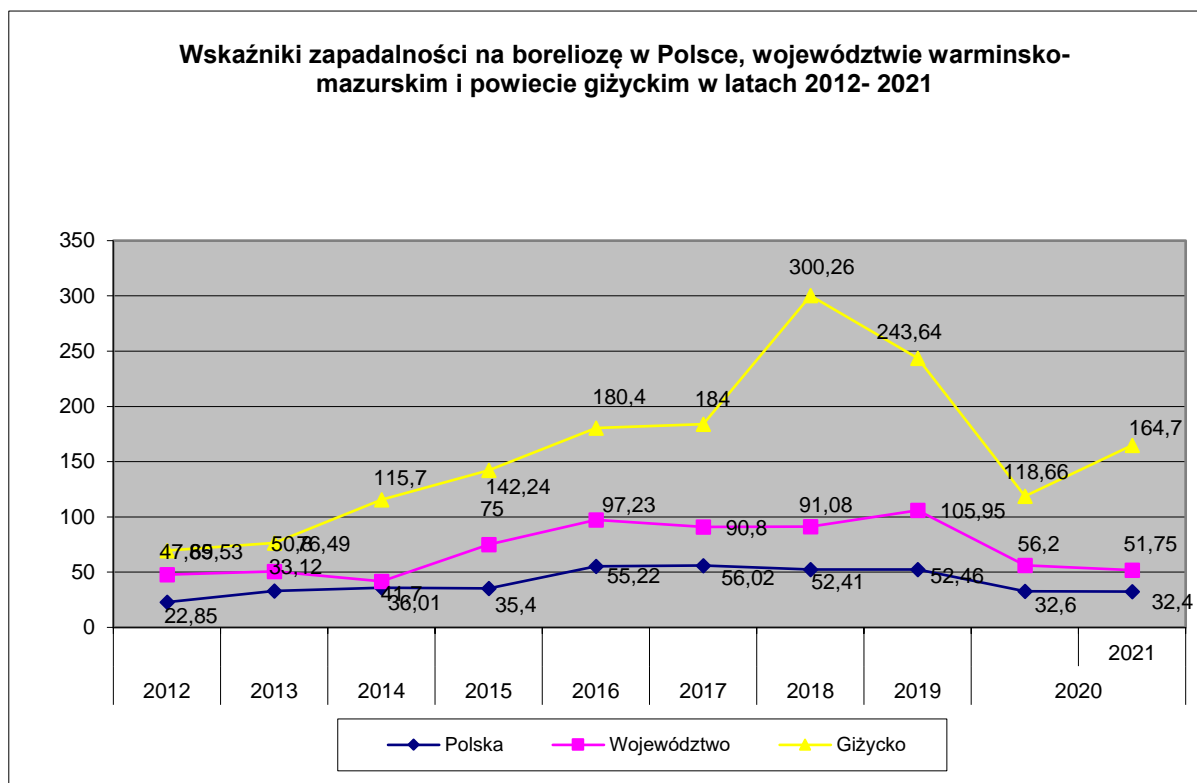
Choroby przenoszone przez kleszcze

Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (prawie sześciokrotnie wyższe niż w kraju i ponad trzykrotnie wyższe niż w województwie) współczynniki zapadalności na boreliozę, 92 zgłoszonych przypadków zachorowania, (w 2020 roku – 67) i kleszczowe zapalenie mózgu: 3 zgłoszone przypadki, (w 2020 r. - 4)

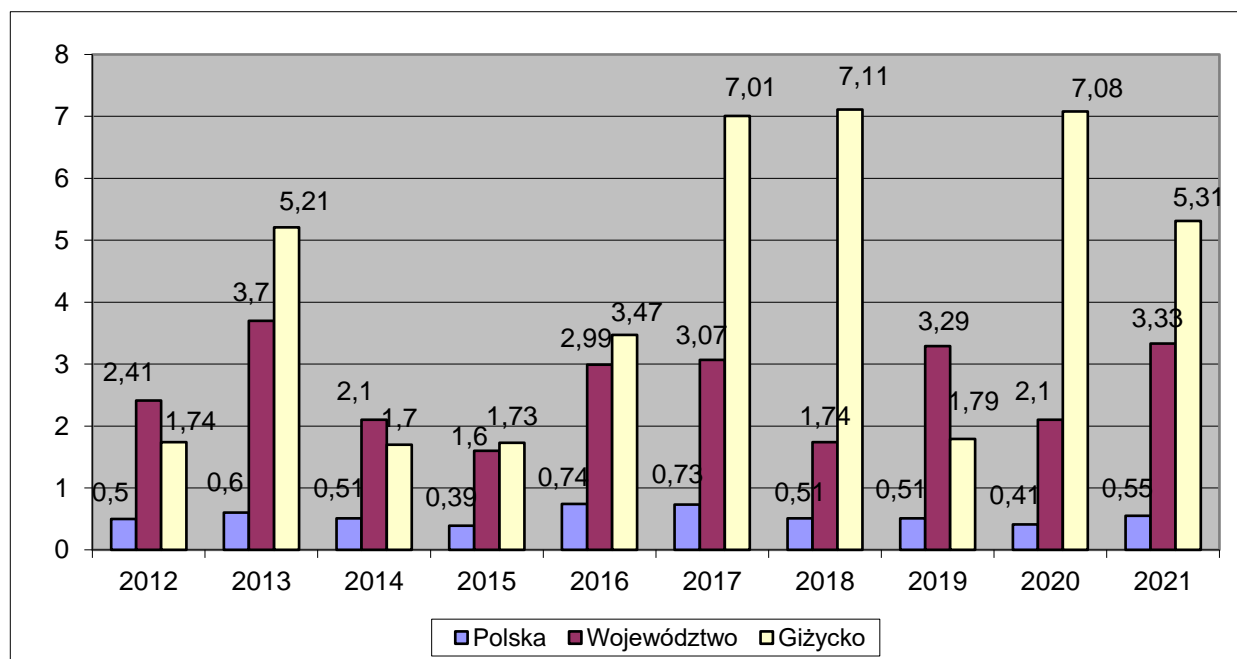
W 2021 roku nieobowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 174 osób. Odnotowano nieznaczny spadek liczby zaszczepień w stosunku do roku poprzedniego (w 2020 roku szczepieniu poddały się 206 osoby):

Lata	Ilość osób zaszczepionych
2012	58
2013	94
2014	173
2015	143

2016	166
2017	155
2018	188
2019	248
2020	206
2021	174

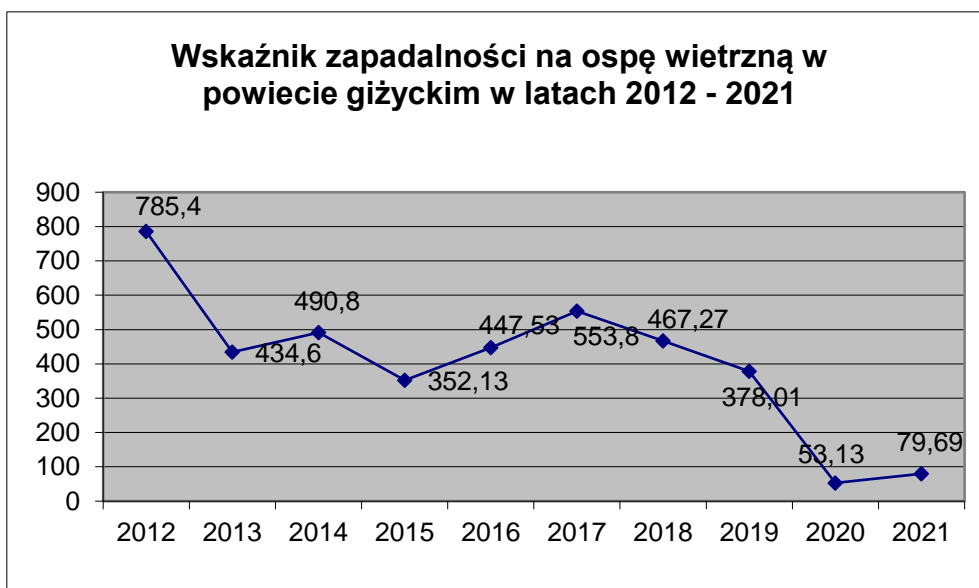

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2012-2021

Ospa wietrzna

W 2021 roku odnotowano nieznaczny wzrost liczby zachorowań na ospę wietrzną (z 30 w 2021 roku do 45 przypadków w 2021 roku), co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w ubiegłym roku nastąpił wzrost odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez bezpieczne psy, koty, wiewiórki, lisa oraz dzika:

Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wściekliznie	Odsetek osób zaszczepionych
2012	68	15	22,0%
2013	90	20	22,2%
2014	112	33	29,5%
2015	83	18	21,7%
2016	84	10	11,9%
2017	67	28	41,8%
2018	79	17	21,5%
2019	75	30	40%
2020	72	19	26,4%
2021	76	23	30,26%

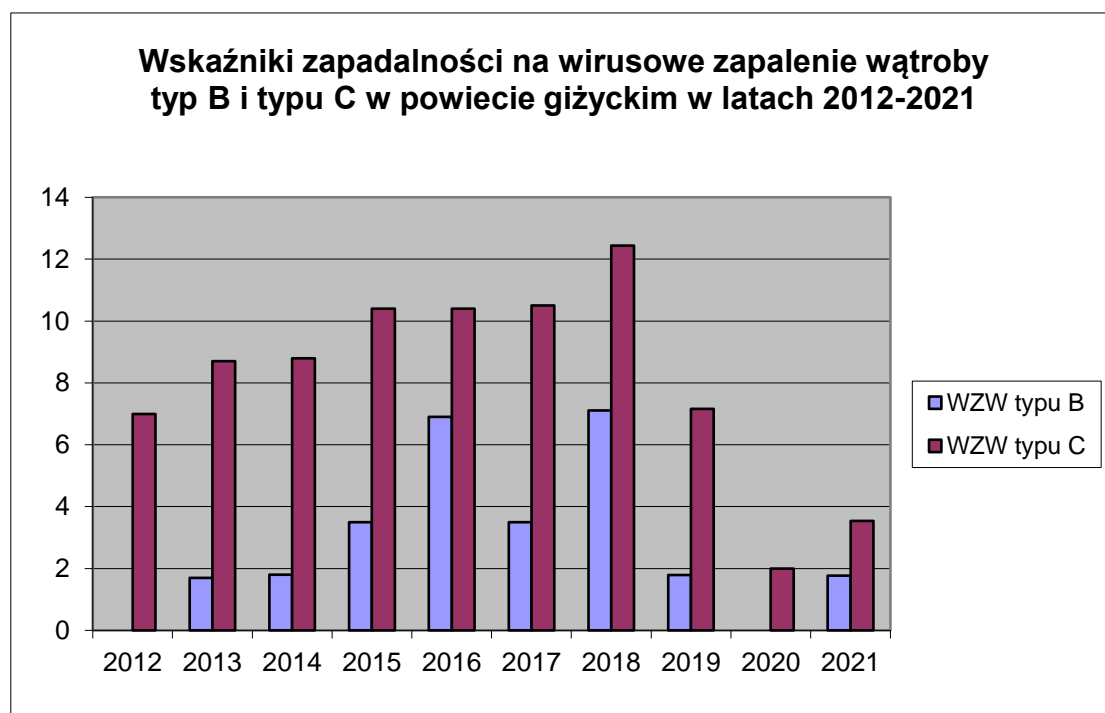
Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C

Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na wzv typu A (pokarmowe).
Odnotowano w 2021 r. – 1 zachorowanie na wzv typu B (w 2020 r. – 0).

W przypadku wzv typu C - zarejestrowano 2 zachorowania, wskaźnik zapadalności wynosi 3,54 (w 2020 r. - 2 zachorowania).

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie giżyckim w latach 2012-2021

Lata	WZW typu A	WZW typu B	WZW typu C
2012	0	0	7,0
2013	0	1,7	8,7
2014	0	1,8	8,8
2015	0	3,5	10,4
2016	0	6,9	10,4
2017	0	3,5	10,5
2018	0	7,1	12,4
2019	0	1,79	7,16
2020	0	0	3,54
2021	0	1,77	3,54

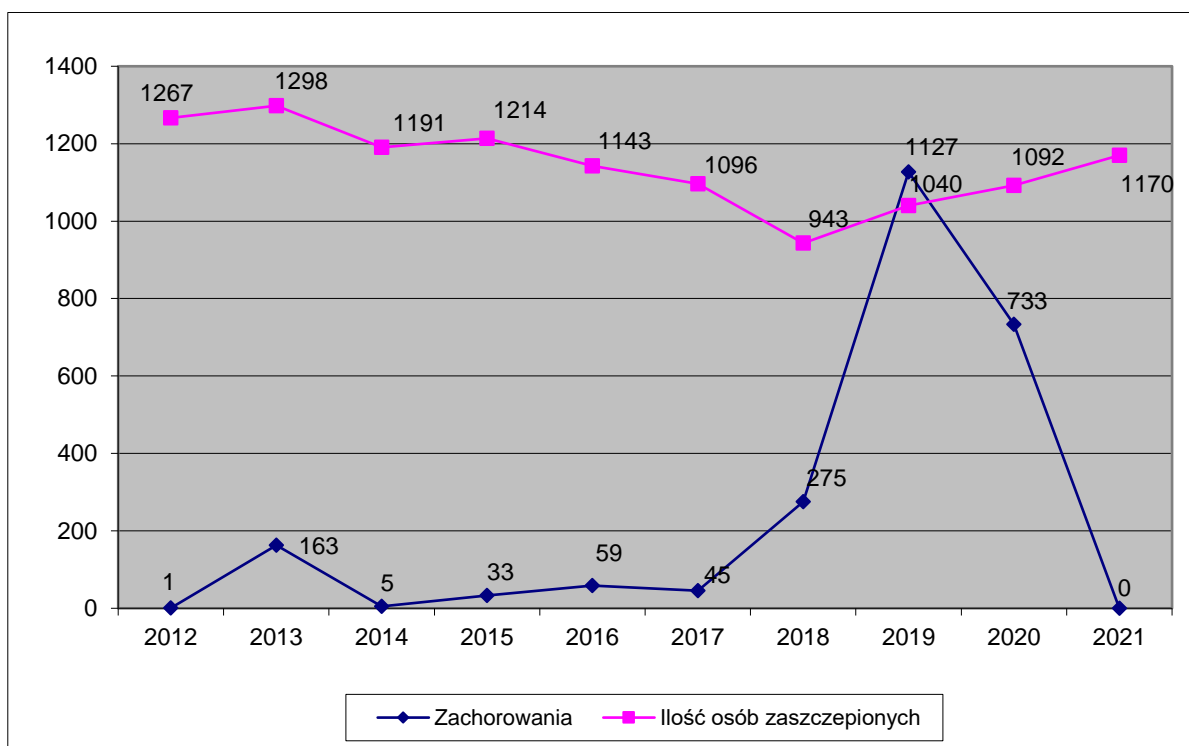

Grypa

W 2021 roku w powiecie giżyckim nie zgłoszono przez lekarzy przypadków podejrzenia zachorowań na grypę (w 2020 r. zgłoszono 733 przypadki podejrzenia zachorowania na grypę, z czego 16 zachorowań potwierdzono badaniami).

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2012-2021:

Od 2014 roku inspekcja sanitarna prowadzi rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz prowadzi rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nowo wykryte zachorowania na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2021

	Kraj								Województwo								Powiat							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gruźlica	6936	6453	6644	5787	12,2	5300	3388	bd.	164	127	157	132	123	142	89	76	8	4	4	2	1	4	0	2
HIV	1151	1416	1459	1485	1304	1763	934	1341	23	29	27	30	40	38	18	19	3	0	1	1	2	1	1	2
AIDS	154	139	116	116	121	126	43	59	6	11	9	10	12	6	4	3	0	3	1	0	2	1	1	0
Kiła	1208	1332	1593	1567	1198	1631	722	1132	45	43	58	39	19	18	12	28	4	2	2	5	3	0	3	3
Rzeżączka	455	430	390	311	246	524	250	283	13	18	7	5	5	5	2	3	0	1	0	0	0	0	0	0

Wskaźnik zapadalności na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 – 2021

	Kraj								Województwo								Powiat							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gruźlica	18,0	16,7	17,3	15,1	bd.	13,7	12,2	bd.	1,3	8,8	0,4	7,0	8,6	10,2	6,3	5,4	14,0	6,9	6,9	3,5	1,8	7,16	0	3,54
HIV	3,0	3,7	3,8	3,9	3,4	4,59	2,43	3,5	1,6	2,0	1,9	2,1	2,8	2,66	1,3	1,3	5,3	0	1,7	1,8	3,6	1,79	1,77	3,54
AIDS	0,4	0,4	0,3	0,3	0,31	0,33	0,11	0,15	0,4	0,8	0,6	0,7	0,84	0,42	0,3	0,2	0	5,2	1,7	0	3,55	1,79	1,77	0
Kiła	3,1	3,5	4,1	4,1	3,12	8,0	3,49	5,18	3,1	3,0	4,0	2,7	bd.	1,26	0,84	2	7,1	3,5	3,5	8,8	5,33	0	5,31	5,31
Rzeżączka	1,2	1,1	1,0	0,8	0,64	1,37	0,65	0,74	0,9	1,2	0,5	0,3	0,35	0,35	0,14	0,2	0	1,7	0	0	0	0	0	0

Stan sanitarno-techniczny placówek służby zdrowia

W 2021 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 134 obiekty świadczące usługi lecznicze, w tym 88 praktyk zawodowych. Przeprowadzono 20 kontrole sanitarne. Mandatów karnych nie nałożono.

Stan sanitarno-techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i wyposażane w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Szczepienia ochronne

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2021 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 49,70 % (wymagane >55%)
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w drugim roku życia - wykonano w 95,6 % (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia* - wykonano w 94,0%
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 6 r.ż. roku życia - wykonano w 95,2 %
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 10 r.ż. roku życia - wykonano w 95,6 %
- przeciwko *błonicy, tężcowi i krztuścowi* w 19 r.ż roku życia - wykonano w 92,3 %

W powiecie giżyckim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych - w 2021 roku zgłoszono 4 odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym po szczepieniu p/covid-19
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych -szczepionki magazynowane są w dwóch urządzeniach chłodniczych, wyposażonych w ciągły system monitorowania temperatury i wilgotności PCT-2A z powiadamianiem alarmowym. Powiadamianie o przekroczeniu bezpiecznego zakresu temperatur oraz o przerwach w dopływie prądu odbywa się poprzez wiadomości SMS wysyłane do pracownika sanepidu
- sporządzanie rocznego sprawozdania o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych

- zastosowanie procedur administracyjnych w celu egzekwowania wykonania szczepień przez opiekunów prawnych (rodziców) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci oraz prowadzenie rejestrów tych działań.

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2021 roku wykonanie *szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych (nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia)*. Zaszczepiono 1805 osób (w 2020 roku – 1965), z czego:

- p/ grypie – 1170 osób (w 2020 r. – 1092)
- p/ wzw B – 228 osób (w 2020 r. – 232)
- p/ wzw A – 34 osoby (w 2020 r. – 42)
- p/ Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu – 174 osób (w tym 46 pracowników z Nadleśnictwa), (w 2020 r. – 206 osób)
- p/ meningokokom – 42 osób (w 2020 r. – 75)
- p/ ospie wietrznej – 44 osób (w 2020 r. – 61); 45 przypadków zachorowań w 2021 roku
- p/ pneumokokom – 74 osoby (w 2020 r. – 52)
- p/ durowi brzuszemu – 30 osób (w 2020 r. – 28)
- p/ zakażeniom wirusem brodawczaka – 9 dziewczynek (w 2020 r. - 0)

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2021 roku 646 osób narażonych na zakażenie tężcem.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców – zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2021 roku to 0,05 % (5 osób) w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (9.425 osób).

Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 78 dzieci (każdy przypadek jest rozpatrywany i analizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w większości przypadków podjęto działania administracyjno – egzekucyjne).

W 2021 roku w związku z pandemią Covid-19 przeprowadzono dwie kontrole interwencyjne dotyczące nieprzestrzegania obostrzeń w trakcie przeprowadzania badań kwalifikacyjnych i szczepień p/covid-19 oraz szczepień obowiązkowych w Punkcie Szczepień na terenie powiatu giżyckiego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Od 1 stycznia 2021 r. do obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych (PSO) zostało wprowadzone szczepienie ochronne przeciwko *rotawirusom* (**Rotavirus to jeden z czynników wywołujących zapalenie żołądka i jelit u niemowląt i małych dzieci. Najbardziej podatne na zakażenie są dzieci poniżej 5 roku życia -szczególnie między 6 miesiącem, a 2 rokiem życia**).
Bezpłatne szczepienie obejmuje dzieci urodzone po 31 grudnia 2020 roku, realizowane przy użyciu 3-dawkowego preparatu doustnego.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, dotyczy zakresu określonego w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz.195). Działania podejmowane były na wniosek organów administracji samorządowej lub inwestorów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na różnych

etapach procesu inwestycyjnego między innymi poprzez:

- uzgadnianie i opiniowanie:
 - miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy,
 - warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - dokumentacji projektowych dotyczących budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowanie na etapie oceny oddziaływania na środowisko,
- udzielanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno-higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał dla powiatu 17 opinii i uzgodnień w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym 8 dotyczyło wydania opinii co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 9 dotyczyło uzgodnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie opracowania obejmowały sporządzanie nowych jak i zmianę istniejących dokumentów i dotyczyły m.in. określenia sposobu zagospodarowania terenu czy wprowadzenia rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zakazów i nakazów gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie w celu ochrony i zabezpieczenia środowiska naturalnego oraz prawidłowego funkcjonowania sąsiednich terenów o różnym przeznaczeniu. Uwzględniano przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania

przestrzennego, skutki oddziaływania na mieszkańców oraz szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami.

W 2021 r. dokonano 27 uzgodnień pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych dokumentacji projektowej i koncepcji w tym: 11 opinii o projektach żywnościowo-żywnościowych, 3 dotyczyło upiększania ciała i użyteczności publicznej, 2 opinia dotyczyła obiektów poprawy zdrowia, 2 dokumentacje dotyczyły opieki nad dziećmi, 7 opinii o zakładach pracy, 2 innych obiektów.

W 2021 roku dokonano tzw. „odbiorów” 57 obiektów przekazywanych do użytkowania. W tym: 26 kontroli dotyczyło obiektów żywnościowo-żywnościowych; np.: restauracja, sklepy spożywcze, mała gastronomia, punkty sprzedaży lodów, 4 obiekty służące poprawie zdrowia mieszkańców: gabinety rehabilitacyjne, 8 zakładów – fryzjerskie, masażu, kosmetyczne, klub fitness, pokoje pod wynajem, 5 zakładów pracy (hale produkcyjne, modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów), 4 placówki opieki nad dziećmi – przedszkole. Dokonano kontroli 10 innych obiektów – budynki usługowe przeznaczone na cele handlowe, pomieszczenia usługowe, magazynowe.

W ramach zadania nałożonego przez zapisy art. 56 ustawy Prawo budowlane, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku zajął stanowisko w sprawie dopuszczenia do użytkowania 18 obiektów budowlanych. W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Zaobserwowano, że nowe obiekty realizowane były zgodnie z zatwierdzonymi projektami budowlanymi.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w związku z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - wydał 39 opinii sanitarnych: w tym 37 co do braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, i 1 opinię-przedsięwzięciu nie podlegającemu kwalifikacji, 2 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji z określeniem warunków realizacji. Wydano 1 opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji dla rozbudowy i modernizacji budynku fermy drobiu w miejscowości Sterławki Wielkie i 1 opinię dotyczącą prac na linii kolejowej nr 38, na odcinku Elk –Korsze wraz z elektryfikacją” – dostosowanie do prędkości 160 km/h,

Podsumowując działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy stwierdzić, że liczba spraw załatwiona w 2020 roku kształtuje się na niższym poziomie niż w latach poprzednich, co spowodowane jest sytuacją pandemiczną COVID-19 oraz zamykaniem różnych branż.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Podstawą działalności w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jest Narodowy Program Zdrowia oraz Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej i zdrowotnej oraz potrzeb terenu.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez pogramy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie społeczne. Podejmowane i realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Giżycku działania w zakresie promocji zdrowia w 2021 roku obejmowały głównie profilaktykę chorób oraz promocję zdrowego stylu życia.

W roku 2021 w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku realizowane były następujące programy edukacyjne:

Lp	Nazwa interwencji programowej	Opis treści działań programowych	Liczba odbiorców programu
1.	<p>Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”</p> 	<p>Cele programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin przez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki. Program realizowany jest w szkołach podstawowych w klasach V-VIII. W ramach programu szkoły realizują działania metodą projektu. Projekty są interdyscyplinarne, traktujące program zdrowego stylu życia całościowo.</p>	<p><u>10 szkół</u> na terenie powiatu realizowało ogólnopolski program edukacyjny. <u>322 odbiorców</u> działań programowych – mniejsza liczba odbiorców spowodowana zawieszeniem programu w ciągu roku szkolnego</p>
2.	<p>Program „Czyste powietrze wokół nas”</p> 	<p>Głównym założeniem programu jest ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program ma na celu uświadomienie rodziców i opiekunów dzieci w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy a także zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą w ich obecności.</p>	<p>Program realizowany jest przez <u>5 placówki</u>.</p> <p><u>389 odbiorców programu</u> – dzieci uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz ich rodzice.</p>

3.	<p>Program „Bieg po zdrowie”</p> 	<p>„Bieg po zdrowie” to nowy program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami</p> <p>Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci w IV klasie szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9-10 lat).</p> <p>Główne cele programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> · opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży · pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. · zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. 	<p>Uczniowie z 2 szkół podstawowych – <u>132 odbiorców</u></p>
4.	<p>Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.</p> 	<p>Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez realizację programów i kampanii informacyjnych. Przeprowadzone były pogadanki z uczestnikami wypoczynku letniego na temat profilaktyki HIV/AIDS, chorób przenoszonych drogą płciową. Zorganizowano stoisko promocji zdrowia podczas Pikniku organizowanego we współpracy z NFZ i PSSE Węgorzewo . Osoby zainteresowane profilaktyką HIV/AIDS otrzymywały porady oraz materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS, chorób przenoszonych drogą płciową.</p>	<p><u>Ok. 1640 odbiorców</u> działań programowych oraz kampanii społecznych.</p>
5.	<p>Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.</p>	<p>Celem projektu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Działania</p>	<p><u>1320 odbiorców</u> działań programowych. Działania profilaktyczne skierowane były do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uczniów starszych</p>

	<p>(KIK/68)</p> 	<p>podejmowane w ramach programu opierają się o realizację działań kampanijnych, realizację programu edukacyjnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „ARS...”. W ramach realizacji projektu współpracujemy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku.</p>	<p>klas szkół podstawowych. Działaniami związanymi z realizacją programu KIK/68 została objęta również społeczność lokalna.</p>
<p>6.</p>	<p>Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w tym:</p> <p><i>Światowy Dzień Bez Tytoniu „Stop nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi”</i></p> <p><i>Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu</i></p> 	<p>Głównym celem programu jest przede wszystkim ograniczenie ekspozycji na dym tytoniowy (w odniesieniu do czynnego i biernego palenia tytoniu) w społeczeństwie polskim. W ramach Światowego Dnia Bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia zorganizowano punkty promocji zdrowia .</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi zostało objętych <u>1380 osób</u> (uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów oraz uczniowie ze szkół ponadpodstawowych oraz społeczność lokalna)</p>
	<p>Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”</p> 	<p>W roku szkolnym 2020/2021 ruszyła II edycja ekologicznego programu dla przedszkoli pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, przygotowanego w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.</p> <p>W ramach programu PSSE w Giżycku przeprowadziła szkolenie dla koordynatorów przedszkolnych oraz narady z dyrektorami przedszkoli</p>	<p>Program realizowany był przez 3 przedszkola i uczestniczyło w nim 184 dzieci w wieku przedszkolnym</p>

W roku 2021 działania edukacyjne realizowane były także poprzez następujące interwencje nieprogramowe i akcje informacyjno-edukacyjne:

7.	<p>Akcja „Zdrowe wakacje”</p> 	<p>Akcja ma na celu zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich. Działania prowadzone były również we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Giżycku i Strażą Pożarną</p>	<p>Działaniami prowadzonymi w ramach akcji zostało objętych: łącznie <u>340 uczestników</u></p>
8.	<p>Profilaktyka grypy, profilaktyka COVID-19</p> 	<p>PSSE w Giżycku prowadziła działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży oraz w mediach społecznościowych i stronach internetowych</p>	<p>Uczniowie placówek nauczania, podmioty lecznicze, dzieci i młodzież przebywające na obozach i koloniach letnich na naszym terenie, lokalna społeczność</p>
9.	<p>Propagowanie zasad higieny osobistej</p> 	<p>Podstawowym celem podejmowanych działań było promowanie zdrowia i higienicznego trybu życia. Głównymi działaniami podjętymi w ramach propagowania zasad higieny osobistej była organizacja zajęć edukacyjnych w placówkach oświatowych powiatu giżyckiego.</p>	<p>Uczniowie placówek oświatowych, rodzice i opiekunowie, kadra pedagogiczna</p>
10.	<p>Profilaktyka chorób odkleszczowych</p> 	<p>Celem podejmowanych działań było zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka, poprzez podniesienie świadomości społeczeństwa. Przekazywano informacje do lokalnych mediów, prowadzono dystrybucję materiałów prozdrowotnych</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi objęto ok. <u>340 osób.</u></p>

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych w 2021 roku polegała głównie na edukacji dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób, profilaktyka uzależnień czy też zasad zdrowego stylu życia. Przyczyną różnic w ilości

odbiorców , w porównaniu do lat ubiegłych, jest fakt ,iż część programów w placówkach oświatowych została zawieszona w ciągu roku szkolnego.

Z uwagi na pandemię COVID 19 szczególna uwaga została zwrócona na profilaktykę chorób zakaźnych. Poprzez działania informacyjne, dystrybucję materiałów informacyjno- edukacyjnych docierano do różnych grup odbiorców powiatu giżyckiego oraz osób wypoczywających w powiecie giżyckim. Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Giżycku organizowano szereg działań profilaktycznych polegających m.in. na: przeprowadzaniu zajęć edukacyjnych oraz udostępnianiu materiałów informacyjno- edukacyjnych.

Współpracowano między innymi ze :

- Starostwem Powiatowym w Giżycku
- Komendą Powiatową Policji w Giżycku
- Placówkami nauczania i wychowania
- Narodowym Funduszem Zdrowia w Olsztynie
- Strażą Pożarną w Giżycku

***Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń,
którzy wspierali nas w 2021 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu,
a także wszystkim placówkom oświatowym za rzetelne działania
w ramach programów profilaktycznych***

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Giżycku***